

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ**

**ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«РЕСТАВРАЦІЯ, ВІЗУАЛЬНІ ПРАКТИКИ»**

**Другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
галузі знань 02 Культура і мистецтво
Кваліфікація: Магістр образотворчого мистецтва,
декоративного мистецтва, реставрації**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ

РАДОЮ ХДАДМ

Голова вченої ради

Олександр СОБОЛЄВ /_____/

(протокол № __ від " __ " _____ 2021 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 1 вересня 2021 р.

Ректор Олександр СОБОЛЄВ /_____/

(наказ № __ від " __ " _____ 2021 р.)

Харків 2021 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«РЕСТАВРАЦІЯ, ВІЗУАЛЬНІ ПРАКТИКИ»
Другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
галузі знань 02 «Культура і мистецтво»
Кваліфікація: Магістр образотворчого мистецтва,
декоративного мистецтва, реставрації

ПОГОДЖЕНО:

Директор інституту проблем сучасного мистецтва
Національної академії мистецтв України,
професор

_____ В СИДОРЕНКО

« ____ » _____ 2021 р.

ПОГОДЖЕНО:

Директор Харківського
художнього музею

_____ Валентина МИЗГІНА

« ____ » _____ 2021 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою науково-методичної комісії спеціальності № 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» у складі:

1. Шуліка В.В. – керівник проектної групи, кандидат мистецтвознавства, доцент
2. Носенков В. М. – професор
3. Жердєв В.В. – кандидат мистецтвознавства, доцент

Ця програма не може бути повністю чи частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Вченої ради Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

**1. Профіль освітньої програми «Реставрація, візуальні практики»
зі спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківська державна академія дизайну і мистецтв,
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації
Офіційна назва освітньої програми	Реставрація, візуальні практики
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України Сертифікат про акредитацію серія НД-IV, №2179684 від 16.06.2016 р., термін дії - 01.07.2026 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра
Мова(и) викладання	Українська, англійська
Термін дії освітньої програми	01.07.2026 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.ksada.org
2 – Мета освітньої програми	
Формування професійних компетентностей, спрямованих на вивчення історичного досвіду візуальних практик та реставрації творів мистецтва, вміння виконувати художні твори монументального живопису, сакрального мистецтва, станкової і монументальної скульптури, проведення діагностики та реставрації творів станкового та монументального живопису, викладання фахових дисциплін у вищих навчальних закладах художньої освіти.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація /за наявності/)	Освітня програма містить програмні компетентності, що визначають специфіку підготовки магістрів та програмні результати навчання, які відображають, що саме студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. Галузь знань – «Культура і мистецтво», спеціальність – «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», спеціалізації: «Реставрація творів станкового і монументального живопису», «Монументальний живопис», «Станкова і монументальна скульптура»
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації (діагностика та реставрація творів станкового і монументального живопису, відображення дійсності засобами рисунку, живопису, скульптури, а також здійснення викладацької діяльності на належному науково-методичному рівні у навчальних закладах художньої освіти).

	Ключові слова: образотворче мистецтво, реставрація творів станкового і монументального живопису, візуальні практики.
Особливості програми	Програма забезпечує підготовку магістрів у тісній співпраці з художніми музеями регіону, Національною спілкою художників України, Національною спілкою архітекторів України.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Магістр з образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації за спеціалізаціями «Реставрація творів станкового і монументального живопису», «Монументальний живопис», «Станкова і монументальна скульптура» може займати первинні посади згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010: 2452.1 Художник-реставратор 2452.2 Художник 2452.2 Скульптор <i>Випускники можуть працювати на посадах:</i> – викладач фахових дисциплін у художніх навчальних закладах різних рівнів (художні школи, училища, коледжі, інститути); – завідувач навчальної лабораторії вищих навчальних закладів художньої освіти; – художник-реставратор реставраційних установ; – художник, головний художник художніх комбінатів Національної спілки художників України; – скульптор скульптурної фабрики Національної спілки художників України; – працювати в творчій майстерні Спілки художників, займатись мистецькою та виставковою діяльністю на засадах приватного підприємництва.
Подальше навчання	Можливість продовження навчання за програмами третього рівня вищої освіти (НРК – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень)
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентсько-центроване навчання: комплексне поєднання лекційних та практичних занять; самонавчання (самостійна робота); авторські методики викладачів кафедр (навчально-творчі майстерні).
Оцінювання	Екзамени, екзаменаційні перегляди, заліки, модульний контроль.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі образотворчого мистецтва під час практичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) 02. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. 03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності). 04. Здатність працювати в міжнародному контексті. 05. Здатність розробляти та керувати проектами 06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	07. Здатність до організації та проведення науково-дослідної роботи у різних аспектах (історичний, теоретичний, практичний). 08. Здатність застосовувати у мистецькій та дослідницькій

(СК)	<p>діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.</p> <p>09. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого та/або декоративного мистецтва.</p> <p>10. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки художників образотворчого і декоративного мистецтва та реставраторів творів мистецтва, планування власної науково-педагогічної діяльності.</p> <p>11. Здатність на основі сформованості фахових компетентностей вирішувати творчі задачі виконання кваліфікаційної роботи магістра.</p> <p>Додатково для спеціалізації «Реставрація творів станкового і монументального живопису»:</p> <p>12. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій в контексті проведення реставраційних досліджень.</p> <p>13. Здатність проводити діагностику стану збереженості мистецьких об'єктів, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання у відповідності до вимог сучасної наукової реставрації.</p> <p>14. Здатність застосовувати на практиці сучасні методи наукової реставрації</p> <p>15.</p> <p>Додатково для спеціалізацій «Монументальний живопис», «Станкова і монументальна скульптура»:</p> <p>14. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.</p> <p>15. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.</p> <p>16. Здатність володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).</p> <p>17. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого мистецтва.</p>
7 – Програмні результати навчання	
<p>01. Визначати, аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського образотворчого і декоративного мистецтва.</p> <p>02. Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.</p> <p>03. Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).</p> <p>04. Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.</p> <p>05. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі образотворчого мистецтва.</p> <p>06. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітній та музейній справах.</p> <p>07. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу та методикою проведення наукових досліджень.</p> <p>08. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.</p> <p>09. Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності; застосовувати</p>	

правила оформлення прав інтелектуальної власності.

10. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.

11. Володіти знаннями до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культурно-мистецьких процесів.

12. Представляти результати діяльності у науковому та професійному середовищі в Україні та у міжнародному професійному середовищі.

13. Вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, представляти результати діяльності у вітчизняному та зарубіжному науковому і професійному середовищі.

14. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі теоретичного і практичного аналізу; дотримуватися принципів академічної доброчесності; узагальнювати результати дослідження та впроваджувати їх у мистецьку практику; виявляти практичні та теоретичні особливості наукової гіпотези.

15. Планувати професійну діяльність у сфері образотворчого мистецтва, реставрації відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Специфічна особливість кадрового забезпечення освітньої програми це висока фахова майстерність науковців і художників – членів Національної спілки художників України, які поєднують педагогічну роботу з активною мистецькою та виставковою діяльністю, можлива участь закордонних фахівців (лекції, майстер-класи). Допоміжний персонал (навчальні майстри навчальних лабораторій) забезпечує умови проведення практичних занять студентів.
Матеріально-технічне забезпечення	Лекційні аудиторії. Аудиторії для практичних занять з дисциплін: реставрація творів мистецтва, рисунок, живопис, скульптура, композиція зі світловим обладнанням та мольбертами. Лабораторія для роботи в матеріалі.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Бібліотечний ресурс. Інформаційне та наочне забезпечення навчального процесу винятковими виданнями.

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Проведення стажування у інших навчальних закладах на території України з метою розширення кругозору, культурного діалогу та набуття нових професійних навичок.
Міжнародна кредитна мобільність	Укладені угоди з навчальними закладами Польщі, Туреччини, Китаю про міжнародну академічну мобільність, які передбачають включене навчання студентів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для фізичних осіб. Підготовчі курси з української мови.

Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Методика організації науково-дослідної роботи за фахом	3	залік
ОК 2.	Економіка та менеджмент в мистецькій освіті	3	екзамен

ОК 3	Інтелектуальна власність	3	залік
ОК 4	Теоретично-методологічні основи педагогіки в мистецькій школі	3	залік
ОК 5	Переддипломна практика	3	перегляд
ОК 6	Педагогічна практика	3	диф.залік
ОК 7	Кваліфікаційна робота магістра	30	захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		48	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Блок 1</i>			
<i>(Спеціалізація «Реставрація творів станкового і монументального живопису»)</i>			
ВК1.1	Іноземна мова для наукових цілей	5	залік
ВК 2.1	Рисунок	7	перегляд,
ВК 2.2	Живопис	7	перегляд,
ВК2.3	Реставрація творів мистецтва на дерев'яній основі/Реставрація творів мистецтва на полотняній основі	9	перегляд,
ВК 2.4.	Музейна справа	3	екзамен
ВК 2.5.	Антикваріат і методи дослідження	5	залік
ВК 2.6.	Копіювання олійного живопису/Копіювання темперного живопису	6	перегляд
Загальний обсяг вибірових компонент:		42	
<i>Блок 2</i>			
<i>(Спеціалізація «Монументальний живопис»)</i>			
ВК 2.1	Рисунок	10	перегляд
ВК 2.2	Живопис	12	перегляд,
ВК 2.3	Композиція	10	перегляд,
ВК 2.4	Робота в матеріалі (акрілові фарби, мішана техніка)	10	перегляд
Загальний обсяг вибірових компонент:		42	
<i>Блок 3</i>			
<i>(Спеціалізація «Станкова і монументальна скульптура»)</i>			
ВК 3.1	Рисунок	10	перегляд
ВК 3.2	Скульптура	12	перегляд,
ВК 3.3	Композиція	10	перегляд,
ВК 3.4.	Робота в матеріалі (дерево, камінь, метал)	10	перегляд
Загальний обсяг вибірових компонент:		42	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2 Структурно-логічна схема ОП

1 семестр	2 семестр	3 семестр
15 тижнів	15 тижнів	15 тижнів
Обов'язкові компоненти ОП Інтелектуальна власність. Сучасне візуальне мистецтво.	Обов'язкові компоненти ОП Методика організації науково-дослідної роботи за фахом. Теоретично-методологічні основи педагогіки в мистецькій школі.. Переддипломна практика. Педагогічна практика.	Обов'язкові компоненти ОП Кваліфікаційна робота магістра.
Вибіркові компоненти ОП <i>Блок 1</i> Рисунок./Рисунок за фахом Живопис.		

Реставрація творів мистецтва. Музейна справа. Антикваріат і методи дослідження. Копіювання олійного живопису. Копіювання темперного живопису.	Вибіркові компоненти ОП Блок 1 Рисунок. Живопис. Реставрація творів мистецтва. дослідження. Копіювання олійного живопису. Копіювання темперного живопису.	
Блок 2 Рисунок Живопис Композиція Робота з сучасними матеріалами (акрілові фарби, мішана техніка)		
Блок 3 Рисунок. Скульптура. Композиція. Робота в матеріалі (дерево, камінь, метал).	Блок 2 Рисунок. Живопис. Композиція. Робота з сучасними матеріалами (акрілові фарби, мішана техніка).	
	Блок 3 Рисунок. Скульптура. Композиція. Робота в матеріалі (дерево, камінь, метал).	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
	Кваліфікаційна робота має передбачити самостійне розв'язання складної задачі або комплексної проблеми у галузі образотворчого мистецтва, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, списування та фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

2. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Харківській державній академії дизайну і мистецтв функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективною системою запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладів вищої освіти і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ВБ 1	ВБ 2	ВБ 3	ВБ 4	ВБ 5	ВБ 6	ВБ 7	ВБ 8	ВБ 9	ВБ 10	ВБ 11	ВБ 12	ВБ 13	ВБ 14	
ЗК 1	•																								
ЗК 2				•																					
ЗК 3			•																						
ЗК 4		•																							
ЗК 5								•																	
ЗК 6							•																		
ЗК 7					•																				
ЗК 8	•		•										•						•					•	
ФК 1	•																								
ФК 2	•							•																	
ФК 3											•	•					•	•				•	•		
ФК 4						•																			
ФК 5				•																					
ФК 6							•		•																
ФК 7													•												
ФК 8													•												
ФК 9													•		•										
ФК 10													•												
ФК 11																	•	•			•	•			
ФК 12																				•					•
ФК 13												•							•		•		•	•	
ФК 14										•			•						•				•	•	

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ВБ 1	ВБ 2	ВБ 3	ВБ 4	ВБ 5	ВБ 6	ВБ 7	ВБ 8	ВБ 9	ВБ 10	ВБ 11	ВБ 12	ВБ 13	ВБ 14	
ПРН 1													•						•				•		
ПРН 2		•	•	•																					
ПРН 3	•														•										
ПРН 4											•	•					•	•	•			•	•	•	
ПРН 5					•	•										•					•				•
ПРН 6													•												
ПРН 7		•				•																			
ПРН 8	•		•	•	•																				
ПРН 9														•	•	•									
ПРН 10							•		•																
ПРН 11										•			•	•											
ПРН 12	•												•	•					•				•		